

Naslov:

Vranyczany-Dobrinović, obitelj

Vrsta osobe:

Obitelj

Povijest:

Dobrinovići se spominju početkom 13. stoljeća u Bosni, gdje su 1391. godine dobili plemstvo. U 15. st. prebjegli su pred Turcima u Dalmaciju i naselili se u Vranjicu pokraj Splita. Po tom je mjestu Manojlo Dobrinović od splitskoga gradskog vijeća 1454. godine dobio naslov patricija pod imenom Vranjican. Patricijat je potvrdio i mletački dužd. U 16. stoljeću, nakon pada Klisa, Vranjicani odlaze na otoke Hvar i Brač. Na Hvaru se nastanjuju u Starom Gradu te počinju nositi pridjevak Vragnizan.

Kada je nakon Požunskog mira 1805. godine, Hvar s ostalom Dalmacijom pripao Francuskoj, obitelj Vranjican je skupila oko dvije tisuće otočana i potjerala Francuze. No, Bečkim mirom 1809. godine Francuzi su se vratili, a braća Ambroz stariji i Ivan te njihov bratić Šime Vranjican i brojna rodbina, odlučili su se na odlazak. Bojali su se osvete Francuza, koji su im konfiscirali imovinu i osudili Šimina sina Juru na smrt. Ambroz stariji naselio se u Severinu na Kupi, Ivan stariji u Senju, Šime u Zagrebu, a nakon odlaska Francuza 1815. godine u Rijeci. Šimini sinovi Nikola i Ambroz mlađi otišli su u Karlovac, Matija i Ivan mlađi u Senj, a Jure u Rijeku. Za zasluge učinjene na Hvaru, kralj Franjo II. dodijelio im je godišnju rentu od 1000 zlatnih kruna. Pod geslom Fratrum concordia, obogativši se trgovinom, Šimini sinovi osnovali su obiteljsku trgovačku zajednicu sa sjedištem u Karlovcu te podružnicama u Rijeci i Senju, a koja se bavila izvozom žita, drvne građe i bačvarskih dužica širom Sredozemnog i Crnog mora, atlantskih luka, Engleske i drugih zemalja.

Nakon ekonomskog jačanja obitelji uslijedilo je društveno i staleško napredovanje. Ambrozu st. i Ivanu st. potvrđeno je 1822. godine staro plemstvo, a njihovi potomci su 1827. godine dobili ugarsko-hrvatsko plemstvo. Šime i njegov sin Jure postali su riječki patriciji 1833. godine, a godine 1837. Šimi i petorici njegovih sinova podijeljeno je staro ugarsko-hrvatsko plemstvo, zapravo indigenat, dok se prezime Vranjican mađariziralo u Vranyczany. Ambroz ml. je 1846. godine u Beču zajedno sa svojom braćom dobio viteški stalež s prezimenom Dobrinović, čime je vraćeno staro obiteljsko ime. Godine 1862. petoro je braće Vranyczany-Dobrinović dobilo barunat. Ambroz mlađi (1801. - 1870.) istaknuo se kao vješt trgovac (1833. godine u Karlovcu je otvorio veletrgovinu žitom i drvima), a uživao je i veliki ugled među ilircima. Uz Ljudevita Gaja i Ivana Kukuljevića bio je član odbora koji je 1848. predložio Josipa Jelačića za bana. Njegov ugled i utjecaj u Beču imao je veliku važnost u kriznom razdoblju od 1843. do 1845. godine, kao i u razdoblju revolucije 1848. - 1849. Obnašao je i dužnost načelnika financijskog odjela Banske vlade (1848. - 1850.), te predsjednika Matice ilirske (1851. - 1858.). S biskupom Strossmayerom 1860. godine se u Državnom vijeću u Beču zauzimao za autonomiju Hrvatske i njezino ujedinjenje s Dalmacijom. Financijski je pomogao osnivanje Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (danas Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti) i kazališta te drugih kulturnih i nacionalnih institucija.

Godine 1862. njemu i četvorici njegove braće podijeljen je nasljedni barunat s geslom Fratrum concordia. Obitelj Vranyczany-Dobrinović posjedovala je početkom 19. stoljeća imanja oko Karlovca i Severina na Kupi, a 1840. kupila je i posjed Rakitje u blizini Zagreba te osam godina kasnije i Kastav. U Zagrebu su članovi obitelji Vranyczany-Dobrinović izgradili nekoliko palača (danas zgradu Moderne galerije na Zrinjevcu izgradio je Ljudevit (Lujó) Vranyczany-Dobrinović). Ambroz ml. i njegova kći Klotilda, udana grofica Buratti, bili su vlasnici palače Dverce na Gornjem Gradu. Potkraj 19. stoljeća kupili su i najljepše zagorske dvorce. Janko je kupio Začretje (1887.), vlastelinstvo Sv. Križ, te kurije Šenjugovo i Puhakovec, njegov brat Ernest 1882. godine Mirkovec, a brat Viktor dvorac u Gornjoj Bedekovčini. Jankov i Ernestov bratić Lujó (graditelj palače na Zrinjevcu) kupio je dvorac Oroslovje gornje, a njegov brat Vladimir dvorac Laduč. Braća Ambroza ml. začetnici su obiteljskih grana: Nikola (1804. - 1876.), Matija (1800. - 1870.) i Ivan (1806. - 1865.). Nikolini su potomci živjeli

u Zagrebu te su do Drugog svjetskog rata posjedovali dobra Oroslavje (od 1885.) i Laduč (od 1882.). Severinska je grana u muškoj lozi izumrla s Manojlom 1891. godine. Viktorov unuk Janko Vranyczany-Dobrinović (rođen 1920.) bio je od 1990. godine ministar za turizam u Vladi Republike Hrvatske, a od 1992. godine veleposlanik u Bruxellesu.

Mjesto (grad/općina):

Starigrad (o. Hvar)

Vranjic (Split)

Severin na Kupu

Senj

Rijeka (RIJEKA)

Karlovac (KARLOVAC)

Kastav (KASTAV)

Začretje

Sveti Križ Začretje

Puhakovec

Oroslavje (OROSLAVJE)

Laduč

Zagreb (ZAGREB)

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1201 g.

Naslov:

Poljak, Vladimir

Vrsta osobe:

Osoba

Povijest:

Vladimir Poljak (Vukovo Selo, 11.12. 1920. - Novi Marof, 24.10.1998.), pedagog, učitelj, sveučilišni djelatnik.

Pučku školu polazio je Šenkovcu, a nižu gimnaziju u Titovoj Korenici. Nakon gimnazije upisuje Učiteljsku školu u Zagrebu na kojoj maturira 1940. godine. Iste godine zapošljava kao učitelj u Mariji Gorici i Laduču. Za uspješan učiteljski rad 1947. dobiva od tadašnjeg Ministarstva prosvjete stipendiju (upućen je dekretom) za studij pedagogije Filozofskog fakulteta u Zagrebu, na kojem studira pedagogiju i psihologiju u kombinaciji s filozofijom. Diplomirao je 1951. i za odličan uspjeh na studiju nagrađen novčanom nagradom od Rektora Sveučilišta u Zagrebu. Potom je dvije godine upućen na službu u učiteljsku školu u Kninu, gdje radi kao učitelj, i Zadru gdje predaje pedagogiju i psihologiju. Krajem 1953. izabran je za asistenta na Odsjeku za pedagogiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na Katedri za didaktiku i metodiku. Doktorirao je 1958. na Sveučilištu u Zagrebu obranom disertacije Didaktički princip cjelovitosti nastave. Dvije godine radi kao naslovni docent, a nakon što je obranio temu: Integracija nastave i raspored sati izabran je u status docenta. Godine 1960. - 1961. dobiva UNESCO-vu stipendiju i odlazi u Zapadnu Njemačku na stručno usavršavanje, gdje je u Frankfurtu, Münchenu i Hamburgu održao predavanja o školskom sustavu tadašnje Jugoslavije. Izvanredni sveučilišni profesor postaje 1966., a redovni 1972. godine. Kao sveučilišni djelatnik boravio je u više zemalja (Francuska, Njemačka, Rusija, Švicarska, Italija, Austrija) gdje je proučavao školske i pedagoške sustave te njihova iskustva prenosio u svoju sredinu.

Bio je član delegacije Saveza pedagoških društava Jugoslavije u Sovjetskom savezu 1966., te godinu dana kasnije predstavljao jugoslaven-ske pedagoge na jubilarnom zasjedanju Akademije pedagoških nauka u Moskvi.

Umirovljen je 1985. godine.

Trideset i dvije godine bio je asistent, docent, izvanredni i redovni profesor na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na Odsjeku za pedagogiju. Objavio je velik broj stručnih i znanstvenih radova te 25 knjiga, prevedenih na desetak stranih jezika. Djelovao u stručnim udrugama, osobito u Hrvatskome pedagoško-književnome zboru, kojega je bio predsjednik (1966–67.). Glavni urednik časopisa Pedagoški rad (1960–74.). Dobitnik državne nagrade "Ivan Filipović" za životno djelo (1980.).

Mjesto (grad/općina):

Vukovo Selo

Šenkovec (ŠENKOVEC)

Titova Korenica

Marija Gorica

Laduč

Knin

Zadar

Zagreb (ZAGREB)

Pravni status osobe:

fizička osoba

Jezik:

Hrvatski

Pismo:

Latinica

Vrijeme djelovanja:

1920-1998 g.

Funkcije:

Doktor znanosti. Učitelj 1940. - 1946. Diplomirani profesor 1951. - 1958. Doktor znanosti 1958. - 1960. Asistent 1953. - 1960. Docent 1960. - 1966. Izvanredni sveučilišni profesor 1966. - 1972. Redovni sveučilišni profesor 1972. - 1985. Profesor u mirovini 1985. - 1998.

Ustanove: Osnovna škola Marija Gorica 1940. - 1941.; 1943. - 1946. Osnovna škola Laduč 1946. - 1947. Učiteljska škola Knin 1951. - 1952.

Učiteljska škola Zadar 1952. - 1953. Filozofski fakultet Zagreb 1953. - 1998.

VIAF osoba:

305527602